



СТОЛИЧНА РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ

СОФИЯ 1233, ул. „Враня“ № 20, тел. 8130 400, факс 831 21 29

www.srzi.bg, e-mail director@srzi.bg

Директива 2013/59/Евроком изисква държавните членки да установят национални референтни нива на концентрациите на радон в закрити помещения, като същите да не превишават 300 Bq/m^3 . Това изискване трябва да бъде транспонирано в националното законодателство до 06.02.2018 г.

Въвеждането на Директива 2013/59/Евроком в националното законодателство ще определи референтно ниво за средногодишна обемна активност във въздуха от 300 Bq/m^3 за лица от населението и работещите.

При идентифициране на сгради и работни места, където референтните нива са нарушени, е необходимо да бъдат предприети мерки за:

1. Намаляване концентрацията на радон във въздуха, където референтните нива са надвишени в съответствие с принципа за оптимизация;

2. Информирание и насърчаване на лица, живеещи в съществуващите сгради за предприемане на действия за намаляване концентрацията на радон във въздуха на съответните помещения (чрез подобряване на вентилацията, ограничаване на постъплението на радон и др.);

3. Системен контрол на концентрацията на радон в сгради и работни места с повишено съдържание на радон във въздуха.

В изпълнение на Директива 2013/59/Евроком с Решение №35 от 01.02.2018 г. на Министерски съвет е приета Стратегия за намаляване на риска от облъчване от радон 2018-2027 г. и на Национален план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон 2018-2022 г.

Стратегическата цел на стратегията е:

Намаляване на колективния и индивидуален риск за българското население от облъчване от радон, чрез провеждане на дългосрочна политика за осигуряване на стабилна правна и институционална рамка, и подпомагане на изпълнението на мерките за намаляване на облъчването от радон.

Националният план за намаляване на риска от облъчване от радон 2018-2022 г. е разработен в изпълнение на Стратегията за намаляване на риска от облъчване от радон. Той е основен организационно-управленски инструмент за реализация на Стратегията и представлява неразделна част от нея. Планът за действие отчита националния опит, както и оценките, и препоръките на Европейския съюз в областта на намаляване на риска от облъчване от радон.

Планът за действие съдържа действия за внедряване на приоритетите, посочени в стратегията индикатори за проследяване, срокове за изпълнение, водещи отговорни институции и партньори и източници на финансиране.

Същия е документ, който ще бъде периодично актуализиран на всеки пет години, с цел постигане на качествено и ефективно внедряване на описаните в Стратегията цели и приоритети.

След изтичането му се изготвя отчет на изпълнените дейности и се изготвя нов план.

За постигане на стратегическата цел за намаляване на облъчването от радон са поставени следните оперативни цели и приоритети за систематизирано и поетапно прилагане на дейностите:

1. Провеждане на интегрирана и системна национална политика, насочена към намаляване въздействието на радон, с цел превенция на риска за здравето;

2. Създаване на рамка за управление и изпълнение на национални планове за действие с ясна структура, приоритети отговорности и последователни стъпки за дългосрочно намаляване на облъчването с радон;

3. Събиране и систематизиране на информация за облъчването от радон в жилищни, обществени сгради и работни места, чрез провеждането на национални проучвания и други систематизирани измервания;

4. Въвеждане на технически правила и норми за прилагането на практика на адекватни превантивни (защитни) технически мерки при строеж на нови сгради и коригиращи (възстановителни) технически мерки в съществуващи сгради в експлоатация;

5. Подобряване на обществената осведоменост за здравния риск от радон и възможностите за редуцирането му;

6. Създаване на система за мониторинг на концентрацията на радон в обществени сгради и на работни места.

Областен координатор по Национален план за действия за намаляване на риска от облъчване от радон 2018-2022 г. за гр. София е Светла Петкова – гл. инспектор в дирекция „Обществено здраве“, отдел „Здравен контрол“ при Столична РЗИ.

Телефон за контакт – 02/813-04-51 или GSM 0895 579 968 в приемно време от 08:30-09:30 ч. и 15:30-17:00 ч., e-mail: dzk@srzi.bg.

Предстои провеждане на проучване на обемна активност на радон в жилищни сгради. Същото се извърши по процедура за национално проучване за период повече от шест месеца в жилища и/или в други такива райони (общини) с констатирани високи стойности на средно годишна обемна активност.

Приоритетно ще бъдат поставени 33 броя детектори в избрани 16 жилища на територията на гр. София, в които от предходното проучване е установено наличие на радон над 300 Bq/m^3 или стойности близки до референтните, което ще стартира от 20.09.2018 г.

На Вашето внимание предоставяме данни от предоставената от Министерство на здравеопазването обобщена информация за измерванията на обемна активност на радон в жилища в гр. София за периода от 20 март 2017 г. до 20 март 2018 г.

Област	Брой измерени жилища	Средна стойност на годишната обемна активност в Bq/m^3	Минимална стойност Bq/m^3	Максимална стойност Bq/m^3
София-град	30	112	39	303
За страната общо	821	132	14	2337

Съгласно чл. 115, ал. 1 от Наредба за радиационна защита, приета с ПМС № 20 от 14.02.2018 г. е определено референтно ниво на средногодишна обемна активност на радон във въздуха на жилищни и обществени сгради от 300 Bq/m^3 .

Намаляването на нивата на радон може да се осъществи лесно, ефективно чрез технически мерки, които се прилагат в редица държави в Европа и Америка.

Видове мерки, които могат да се прилагат за намаляване на нивата на радон в сгради, зависят от измерените концентрации в съответната сграда:

- подобряване на вентилацията, включително и по-често проветряване на помещенията, при нива на концентрацията на радон около $300\text{-}400 \text{ Bq/m}^3$

- над 500 Bq/m^3 – увеличаване на степента на естествен обмен на въздуха, които се осигуряват чрез създаване на допълнителни вентилационни отвори, разположени в пониски части на сградата, уплътняване на пукнатините в основата, канали и др.;

- над 700 Bq/m^3 – коригиращи мерки така, че да не се позволява навлизането на радон в сградите и монтиране на принудителна вентилация.

Предприетите коригиращи мерки следва да бъдат съгласувани със строителни специалисти за намиране на най-оптимално решение.

Информация по темата може да намерите на интернет страницата на „Националната програма за намаляване въздействието на радон в сгради върху българското население: [www. nr-radon.org](http://www.nr-radon.org).